

بررسی اثرات روش‌های مدیریت کلاس بر یادگیری خودتنظیمی راهبردی در دانشجویان

بهناز عبدالله زاده: دانشجوی دکتری، گروه علوم تربیتی، واحد گرگان، دانشگاه آزاد اسلامی، گرگان، ایران

نگین جباری: دانشیار، گروه علوم تربیتی، واحد گرگان، دانشگاه آزاد اسلامی، گرگان، ایران (* نویسنده مسئول) neginjabbary@gmail.com

معصومه باقرپور: استادیار گروه علوم تربیتی، واحد بندرگز، دانشگاه آزاد اسلامی، بندرگز، ایران

چکیده

کلیدواژه‌ها

مدیریت کلاس،
راهبردهای یادگیری خود
تنظیمی،
دانشگاه علوم پزشکی

زمینه و هدف: یادگیری خودتنظیمی راهبردی به عنوان یکی از مهم‌ترین مهارت‌های یادگیری در دانشجویان علوم پزشکی، نقشی اساسی در ارتقای کیفیت آموزش و بهبود عملکرد تحصیلی دارد. روش‌های مدیریت کلاس می‌توانند با ایجاد محیطی منسجم و حمایتگر، در تقویت این مهارت‌ها مؤثر واقع شوند؛ بنابراین پژوهش حاضر با هدف ارائه مدل تاثیر سبک‌های مدیریت کلاس بر راهبردهای یادگیری خودتنظیمی در دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی مشهد انجام شد.

روش کار: روش مطالعه حاضر کیفی- کمی بود. جامعه آماری در بخش کیفی شامل متخصصان، خبرگان و اساتید دانشگاه علوم پزشکی مشهد که دارای مدرک تحصیلی دکتری، سابقه تدریس بالای ۱۰ سال و مرتبه علمی دانشیار و بالاتر بود. حجم نمونه در بخش کیفی با توجه به اصل اشباع و روش نمونه‌گیری هدفمند ۱۰ نفر از ۲۰ نفر و در بخش کمی از میان دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی مشهد با توجه به فرمول کوکران ۳۵۱ نفر از ۴۰۴۶ نفر انتخاب شد. ابزار گردآوری داده‌ها مصاحبه نیمه ساختاریافته در بخش کیفی و پرسشنامه محقق ساخته ۷۴ سوالی سبک‌های مدیریت کلاس و پرسشنامه ۲۲ سوالی راهبردهای یادگیری خود تنظیمی بود.

یافته‌ها: یافته‌های بخش کیفی نشان داد که متغیر سبک‌های مدیریت کلاس دارای ۷ بعد می‌باشد که این ابعاد به ترتیب اولویت عبارتند از سبک تداومی، سبک ایمنی، سبک انعطاف پذیر، سبک تفکر باز و استراتژیک، سبک اجرایی، سبک اجتماعی و سبک مشارکتی. نتایج نشان‌دهنده وجود یک رابطه متوسط بین سبک‌های مدیریت کلاس (متغیر مکنون برون‌زا) و راهبردهای خود تنظیمی (متغیرهای مکنون درون‌زا) است. ضرایب مسیر ۰/۴۷۴ بین دو متغیر نشان می‌دهند که سبک‌های مدیریت کلاس تأثیر مثبتی بر راهبردهای یادگیری خود تنظیمی دارد.

نتیجه‌گیری: بر اساس یافته‌ها می‌توان نتیجه گرفت که سبک‌های مدیریت کلاس نقش مهمی در ارتقای یادگیری خودتنظیمی راهبردی دانشجویان علوم پزشکی ایفا می‌کنند. بنابراین، توجه به انتخاب و به‌کارگیری شیوه‌های مدیریت کلاسی مؤثر می‌تواند زمینه‌ساز بهبود کیفیت فرایند آموزش و ارتقای توانمندی‌های یادگیری مستقل در دانشجویان باشد.

تعارض منافع: گزارش نشده است.

منبع حمایت‌کننده: حامی مالی ندارد.

شیوه استناد به این مقاله:

Abdollahzadeh B, Jabbari N, Bagherpur M. Examining the Effects of Classroom Management Methods on Strategic Self-Regulated Learning in Students. Razi J Med Sci. 2025(3 Jun);32.42.

Copyright: ©2024 The Author(s); Published by Iran University of Medical Sciences. This is an open-access article distributed under the terms of the CC BY-NC-SA 4.0 (<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/deed.en>).

*انتشار این مقاله به‌صورت دسترسی آزاد مطابق با CC BY-NC-SA 4.0 صورت گرفته است.

Examining the Effects of Classroom Management Methods on Strategic Self-Regulated Learning in Students

Behnaz Abdollahzadeh: PhD Student, Department of Educational sciences, Islamic Azad University, Gorgan Branch, Gorgan, Iran.

Negin Jabbari: Associate Professor, Department of Educational sciences, Islamic Azad University, Gorgan Branch, Gorgan, Iran (* Corresponding Author) neginjabbari@gmail.com

Masoumeh Bagherpur: Assistant Professor, Department of Educational sciences, Bandargaz branch, Islamic Azad University, Bandargaz, Iran

Abstract

Background & Aim: Strategic self-regulated learning has emerged as one of the most critical competencies in higher education, particularly within medical sciences, where students are required to integrate theoretical knowledge with practical application under highly demanding conditions. Unlike traditional forms of passive learning, self-regulated learning emphasizes the ability of students to actively manage their own cognitive, motivational, and behavioral processes in order to achieve desired academic outcomes. This involves setting personal learning goals, monitoring one's progress, regulating emotions in stressful educational environments, and applying adaptive strategies to overcome challenges. For medical students, whose academic and professional success is heavily dependent on lifelong learning and problem-solving skills, the development of effective self-regulated learning strategies is not only a determinant of immediate academic achievement but also a crucial factor in ensuring long-term professional competence. Classroom management plays a pivotal role in shaping the environment where such skills are cultivated. Effective classroom management goes far beyond maintaining discipline; it encompasses a broad set of strategies aimed at creating a structured, supportive, and engaging learning atmosphere. By reducing disruptions, promoting positive interactions, and providing students with a clear framework for participation and responsibility, classroom management methods help students focus more effectively on the learning process itself. Moreover, different management styles- ranging from authoritarian and highly structured to democratic and flexible- may differentially influence students' levels of autonomy, motivation, and engagement in self-regulated learning practices. Prior studies have suggested that when students are exposed to a coherent and supportive classroom environment, they are more likely to engage in higher-order cognitive strategies, persist in the face of challenges, and develop a sense of ownership over their learning journey. In contrast, poorly managed classrooms, characterized by inconsistency, lack of structure, or excessive rigidity, often hinder the development of self-regulated learning, leading to decreased academic performance and lower satisfaction. Given the increasing complexity of medical education, with its demanding curriculum, clinical responsibilities, and need for continuous professional development, there is a growing necessity to understand how classroom management styles can either facilitate or obstruct the cultivation of strategic self-regulated learning skills. While the importance of self-regulation is widely acknowledged, relatively few studies have focused on how specific classroom management approaches directly impact students' capacity to regulate their own learning. Therefore, the present study aims to develop a model examining the impact of classroom management styles on self-regulated learning strategies among students of Mashhad University of Medical Sciences.

Methods: This research was applied-developmental in purpose and exploratory mixed-method in nature (qualitative-quantitative). In the qualitative phase, grounded theory was employed, and in the quantitative phase, a descriptive-survey approach was used. The qualitative statistical population consisted of experts and faculty members of Mashhad University of Medical Sciences with a PhD degree, over 10 years of teaching experience, and an academic rank of associate professor or higher. Based on the principle of saturation and purposive sampling, 10 out of 20 experts were selected. In the quantitative phase, 351 out of 4,046

Keywords

Classroom Management,
Self-Regulated Learning
Strategies,
University of Medical
Sciences

Received: 01/03/2025

Published: 03/06/2025

students were chosen through stratified random sampling according to educational level, using structural equation sample size estimation. Data collection tools included a semi-structured interview in the qualitative phase and two questionnaires in the quantitative phase: a 74-item researcher-made classroom management styles questionnaire (derived from theoretical foundations, research background, and expert interviews) and a 22-item self-regulated learning strategies questionnaire.

Results: Qualitative results indicated that classroom management styles consist of seven dimensions, prioritized as: continuity style, safety style, flexibility style, open and strategic thinking style, executive style, social style, and participatory style. Quantitative results revealed a moderate relationship between classroom management styles (exogenous latent variable) and self-regulated learning strategies (endogenous latent variables). The path coefficient of 0.474 demonstrated that classroom management styles exert a positive effect on students' self-regulated learning strategies.

Conclusion: The findings of this study highlight the critical influence that classroom management styles exert on the development of strategic self-regulated learning among medical sciences students. Specifically, the results demonstrated that various dimensions of classroom management- including continuity, safety, flexibility, open and strategic thinking, executive, social, and participatory styles- collectively contribute to shaping the conditions under which students learn to monitor, control, and direct their academic efforts. The identified path coefficient further underscores that these styles have a measurable and positive effect, providing empirical support for the argument that effective classroom management is not merely a pedagogical concern but a determinant of students' capacity for independent learning. From a practical standpoint, the implications are highly significant. Medical educators, who are often tasked with guiding students through complex curricula and high-stress clinical environments, must recognize that the management of their classrooms directly affects how students acquire self-regulation skills. By intentionally adopting classroom management strategies that emphasize structure while maintaining flexibility, promoting safety while encouraging autonomy, and balancing authority with participation, educators can create a learning climate that nurtures resilience, critical thinking, and long-term academic success. Furthermore, classroom management practices that cultivate openness and strategic thinking may inspire students to apply these same principles in their learning approaches, thereby reinforcing a cycle of self-regulated behavior. The broader educational context also benefits from these insights. Universities and educational policymakers should integrate training in effective classroom management into faculty development programs, ensuring that instructors are equipped not only with subject matter expertise but also with the pedagogical tools necessary to foster self-regulation among students. This shift in focus from content delivery to learning facilitation has the potential to transform the quality of education in medical sciences, enabling students to become more autonomous, reflective, and adaptable learners- qualities that are essential for their future roles as healthcare professionals. In conclusion, this study reaffirms the interconnectedness of classroom management and self-regulated learning, demonstrating that deliberate attention to management styles can serve as a powerful mechanism for enhancing educational outcomes. By prioritizing effective and adaptive classroom management strategies, educational institutions can improve not only the immediate learning experiences of their students but also their long-term capacity for independent, lifelong learning. Such an investment is particularly vital in the medical sciences, where the ability to self-regulate learning translates directly into professional competence, continuous improvement, and ultimately, better patient care.

Conflicts of interest: None

Funding: None

Cite this article as:

Abdollahzadeh B, Jabbari N, Bagherpur M. Examining the Effects of Classroom Management Methods on Strategic Self-Regulated Learning in Students. *Razi J Med Sci.* 2025(3 Jun);32.42.

Copyright: ©2024 The Author(s); Published by Iran University of Medical Sciences. This is an open-access article distributed under the terms of the CC BY-NC-SA 4.0 (<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/deed.en>).

***This work is published under CC BY-NC-SA 4.0 licence.**

مقدمه

امروزه کشورها معتقدند که اساس پیشرفت و توسعه همه جانبه کشور و همچنین افراد در سالیه تربیت انسان‌های فکور، هدفمند و خلاق است. دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی نهادهایی هستند که در پرورش و شکوفایی دانش آموختگان متخصص و ماهر برای رشد و توسعه کشور نقش حیاتی دارند (۱). تعلیم و تربیت فراگیران در هر نظام آموزشی در چرخه‌ای از فرایند یاددهی یادگیری که عمدتاً در کلاس درس رخ می‌دهد تحقق می‌یابد؛ به طوری که انتظار می‌رود بیشترین میزان یادگیری و تغییرات رفتاری در کلاس درس شکل گیرد (۲). کلاس درس خط مقدم فعالیت‌های آموزشی و تربیتی و جایگاهی جهت آماده نمودن افراد برای زندگی در جهان در حال تغییر است. اداره کلاس درس همیشه یکی از عمده‌ترین مسائل اساتید بوده است، چون اداره و کنترل کلاس درس همواره پیش‌نیاز یک محیط یادگیری اثربخش برای دستیابی به اهداف آموزشی است (۳). طراحی و سازماندهی کلاس درس، اداره کلاس درس را آسان می‌کند. این فعالیت باید به گونه‌ای طراحی شود که از طریق آن فرصت‌های یادگیری بیشتری فراهم شود و مهارت‌های اجتماعی و همیاری دانشجویان رشد و ارتقاء یابد (۴). از میان عناصر کلاس درس، نقش استاد و سبک مدیریتی او در تحقق اهداف آموزشی و تربیت دانشجویانی متناسب با جهان امروز بسیار مهم و اساسی است. مدیریت کلاس درس اولین سطح مدیریت آموزشی است و پایه سطوح بالاتر محسوب شده و در شکل دادن به ساختار آموزش و فرایند تدریس و ساخت شخصیت و روند ذهنی، عاطفی، آموزشی و تربیتی دانشجویان و ارتقای کیفی نظام آموزشی نقش اساسی دارد (۵). اگرچه کارایی اساتید براساس نگرش، اهداف و شخصیت از یک سو و همه جانبه بودن او بر اساس مهارت در توانمندسازی دانشجویان از سوی دیگر سنگ بنای مدیریت کلاس درس است، اما استاد به مهارت‌ها و فنونی نیاز دارد که شرایط بهینه‌ای را جهت تبدیل محیط کلاس به محیطی جذاب، شاد و مثبت به منظور حداکثر تعامل برای تحقق یادگیری خلق کند (۶). مدیریت کلاس درس به مفهوم ایجاد شرایط لازم برای تحقق یادگیری

است. بر این اساس می‌توان نتیجه گرفت که مهارت‌های مدیریت کلاس درس سنگ بنای کل موفقیت در تدریس است (۷). مدیریت مؤثر کلاس درس متغیر کلیدی در جهت ایجاد جوی مطلوب برای آموزش و یادگیری دانشجویان به شمار می‌آید و امروزه تجهیز استادان به مهارت‌های مدیریتی در برنامه‌ریزی آموزشی ضرورتی غیرقابل انکار است (۸). مدیریت کلاس شامل روش‌ها و فنون بسیار دقیق و حساسی است که اگر به موقع و با درایت به کار رود به فراگیران کمک می‌کند تا در فعالیت یادگیری موفق باشند و به مدرسان کمک می‌کند تا با اطمینان و اعتماد به نفس حداکثر توان در آسانتر کردن یادگیری و تاثیرپذیری بهره گیرند (۹). در نتیجه اساتید می‌توانند با شناخت و اجرای مدیریت صحیح، تأثیر و کارایی تدریس را افزایش و مشکلات رفتاری دانشجویان را کاهش دهد (۱۰).

اگر چه عوامل متعددی در مؤثر بودن مدیریت کلاس درس، نقش دارند ولیکن مدرس یا استاد نقش بسیار مهمی را برای دستیابی به اهداف مدیریت کلاس درس یعنی ایجاد بهترین محیط برای یادگیری و ارتقاء حس مسئولیت و خودکنترلی دانشجویان، بر عهده دارد (۱۱). در صورتی که استاد از مهارت‌های مدیریت کلاس درس برخوردار نباشد، علیرغم توانایی‌های علمی، قادر نخواهد بود کلاس را به درستی مدیریت نماید و تحقق تدریس اثربخش در کلاسی که فاقد رویه‌های مدیریتی صحیح است با اشکال روبرو می‌شود. عدم مدیریت صحیح کلاس موجب اختلال در یادگیری کلیه دانشجویان می‌شود و دانشجویان زمان بیشتری را برای یادگیری از دست می‌دهند به گونه‌ای که اساتید بیش از ۵۰ درصد زمان کلاس خود را صرف مدیریت رفتار دانشجویان و کنترل کلاس می‌کنند (۱۲). استفاده درست و مناسب از سبک مدیریت کلاس درس، میزان مشارکت دانشجویان در فعالیت‌های برنامه درسی را افزایش می‌دهد و از هدر رفتن زمان برای رفع مشکلات رفتاری جلوگیری می‌کند (۱۳). عدم توجه دانشجویان به مطالب درسی تئوری و عملی و غیبت آنان در کلاس‌های نظری و عملی یکی از مهم‌ترین مشکلات آموزشی رو به افزایش سال‌های اخیر دانشگاه‌های علوم پزشکی بوده است و در این رابطه هر دو گروه، مدرسان و دانشجویان در

پاسخگویی به این سوال می‌باشد: بررسی تاثیر سبک‌های مدیریت کلاس بر راهبردهای یادگیری خودتنظیمی در دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی مشهد چگونه است؟

روش کار

با توجه به اینکه هدف تحقیق حاضر، بررسی تاثیر سبک‌های مدیریت کلاس بر راهبردهای یادگیری خودتنظیمی در دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی مشهد می‌باشد، روش تحقیق برحسب هدف، بنیادی-کاربردی؛ برحسب نوع داده، آمیخته (کیفی-کمی) از نوع اکتشافی؛ برحسب زمان گردآوری داده، مقطعی و برحسب روش گردآوری داده‌ها و یا ماهیت و روش تحقیق، در بخش کیفی، روش گرلند تئوری و در بخش کمی، توصیفی-پیمایشی می‌باشد. این مطالعه با کد اخلاق IR.IAU.SARI.REC.1402.199 در کمیته کد اخلاق دانشگاه آزاد اسلامی واحد ساری به تصویب رسید. جامعه آماری مورد مطالعه از دو گروه تشکیل شده است.

جامعه آماری بخش کیفی شامل متخصصان، خبرگان و اساتید دانشگاه علوم پزشکی مشهد بود که دارای مدرک تحصیلی دکتری، سابقه تدریس بالای ۱۰ سال و مرتبه علمی دانشیار و بالاتر بودند و به تعداد ۲۰ نفر با استفاده از روش نمونه‌گیری هدفمند شناسایی و در مطالعه حضور پیدا کردند که انتخاب مشارکت کنندگان در تحقیق کیفی با هدف دستیابی به بیشترین اطلاعات در مورد پدیده مورد بررسی انجام شد و از نظرات آنان استفاده شد. در بخش کیفی با استفاده از روش نمونه‌گیری هدفمند و با در نظر گرفتن قانون اشباع تعداد ۱۰ نفر به عنوان نمونه آماری انتخاب شدند. پژوهشگر بعد از مصاحبه نهم با اشباع داده‌ها مواجه شد، ولی جهت اطمینان از کفایت داده‌ها، فرایند مصاحبه تا نفر دهم ادامه یافت، لذا نمونه آماری در این بخش ۱۰ نفر می‌باشد.

جامعه آماری در بخش کمی شامل دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی مشهد به تعداد ۴۰۴۶ نفر بود که در بخش کمی از نظرات آنان استفاده شد. در بخش

جنبه‌های مختلف آموزشی دچار چالش‌هایی هستند که عواملی مانند روش تدریس مناسب، تسلط استادان به درس و علاقه به مباحث درسی می‌تواند راه‌گشای این چالش‌ها و مشکلات باشد. از طرفی یکی دیگر از متغیرهایی که در مدیریت کلاس درس می‌تولند بر آن تاثیرگذار باشد، یادگیری خودتنظیمی است. منظور از یادگیری خودتنظیمی این است که دانش‌آموزان یا دانشجویان مهارت‌هایی برای طراحی، کنترل و هدایت فرآیند یادگیری خود دارند و تمایل دارند یاد بگیرند، کل فرآیند یادگیری را ارزیابی کنند و به آن بیندیشند. خودتنظیمی پیامدهای ارزشمندی در فرایند یادگیری، آموزش و حتی موفقیت در زندگی دارد (۱۴). خودتنظیمی در یادگیری از مقوله‌هایی است که به نقش فرد در فرآیند یادگیری توجه دارد و پیامدهای ارزشمندی در فرایند یادگیری و آموزش دارد. سازگاری و موفقیت در محیط آموزشی مستلزم این است که دانش‌آموزان یا دانشجویان خودتنظیمی یا فرایندهای مشابهی را در خود توسعه دهند که باعث گسترش و تقویت شناخت‌ها، عواطف یا رفتارهای آنها شود و در نتیجه آنها را به اهدافشان برساند (۱۵). بنابراین ارتقای کمی و کیفی آموزش در علوم پزشکی نیاز به مهارت و دانش لازم جهت مدیریت موثر در کلاس درس با حجم عظیم دانشجویان و استادان هیات علمی در دانشگاه‌های علوم پزشکی است. با این حال بسیاری از کلاس‌های آموزشی و گروه‌های بالینی مواجه با چالش‌های پیش رو هستند که این مطالعه در پی بررسی چالش‌ها به خصوص در بررسی مولفه‌های مدیریت کلاس درس در علوم پزشکی است و پژوهش‌هایی که قبلاً هم انجام شده نتایج رضایت بخشی به دست نیامده است (۱۶). بنابراین می‌توان امید داشت که با مطالعه این مباحث بتوان زمینه پیشرفت سازمان‌های آموزشی را فراهم کرد. بر همین اساس با توجه به اهمیت رشته‌های تحصیلی علوم پزشکی و مدیریت آموزشی در کلاس درس در این حوزه و به خصوص آموزش، یاددهی تئوری و بالینی و روند روبه شد روش‌های تدریس و آموزش همراه با تکنولوژی جدید در این زمینه‌ها، تحقیق حاضر در پی

استفاده شده است. تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از نرم افزارهای SPSS²¹ و PLS^{3,2} انجام گرفت.

یافته‌ها

بعد از کدگذاری واحدهای معنایی و رسیدن به حد اشباع (زمانی که از تحلیل متن یا مصاحبه‌های جدید، مقولات یا کدهای جدیدی به دست نیاید)، بر اساس مشابهت کدها به یکدیگر مقوله‌بندی شدند و در نهایت ۷ مقوله از داده‌های کیفی پدیدار شدند. مدل روابط علی میان تاثیر شاخص‌های سبک‌های مدیریت کلاس بر راهبردهای یادگیری خودتنظیمی در دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی مشهد به همراه ارائه الگوی یکپارچه و متعادل براساس روابط بین متغیرها با استفاده از نرم افزار pls محاسبه شد که در نمودارهای ۱، ۲ و جدول ۱ ارائه شده است. همانطور که از نمودار ۱ قابل مشاهده است ضرایب مسیر و مقادیر R^2 برای ابعاد متغیرهای سبک‌های مدیریت کلاس و راهبردهای خود تنظیمی از خروجی نرم افزار pls بدست آمده است. مقادیر R^2 نشان دهنده رابطه بین دو متغیر هستند که مقدار آن برابر ۰/۲۲۵ می‌باشد این شاخص نشان می‌دهد که ۲۲/۵٪ از واریانس متغیر وابسته (راهبردهای خود تنظیمی) توسط متغیر مستقل (ابعاد و شاخص‌های سبک‌های مدیریت کلاس) توضیح داده می‌شود. مقدار R^2 در این مدل نشان‌دهنده یک رابطه متوسط بین دو متغیر است. این به این معناست که سبک‌های مدیریت کلاس تأثیر قابل توجهی بر راهبردهای خودتنظیمی دارد، اما سایر عوامل نیز در این زمینه نقش دارند و مقدار ضریب مسیر بین این دو متغیر نیز برابر ۰/۴۷۴ می‌باشد که بیانگر میزان ضریب تعیین شاخص‌های متغیر راهبردهای خود تنظیمی توسط مولفه‌ها و شاخص‌های سبک‌های مدیریت کلاس است. این ضریب مسیر نشان‌دهنده قدرت و جهت رابطه بین متغیرهای مستقل و وابسته است. مقدار ۰/۴۷۴ نشان می‌دهد که رابطه مثبت و خوبی بین مولفه‌ها و شاخص‌های سبک‌های مدیریت کلاس و راهبردهای خود تنظیمی وجود دارد. به عبارت دیگر، با افزایش کیفیت و

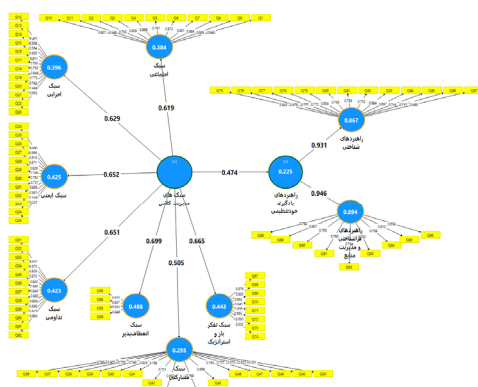
کمی بر اساس فرمول کوکران، تعداد ۳۵۱ نفر با روش نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای برحسب مقطع تحصیلی به عنوان نمونه آماری انتخاب شدند.

برای جمع‌آوری داده‌ها از دو روش کتابخانه‌ای و میدانی استفاده شده است. در بخش کیفی برای گردآوری داده‌ها از دو ابزار فیش و مصاحبه نیمه ساختار یافته جهت شناسایی ابعاد و شاخص‌های سبک‌های مدیریت کلاس استفاده شد. در هر جلسه مصاحبه، مصاحبه شونده‌گان با اهداف مصاحبه آشنا شدند. میانگین زمان هر مصاحبه ۷۰ دقیقه و نکات کلیدی هر مصاحبه توسط مصاحبه‌گر یادداشت برداری شد. به منظور کاهش تاثیر نحوه مصاحبه در ارائه اطلاعات، تمامی مصاحبه‌ها توسط شخص محقق انجام پذیرفت. پس از شناسایی ابعاد از طریق مطالعه مبانی نظری و مصاحبه با متخصصان، مراحل تدوین پرسش‌نامه سبک‌های مدیریت کلاس صورت پذیرفت. در بخش کمی از پرسش‌نامه‌های ذیل استفاده شد:

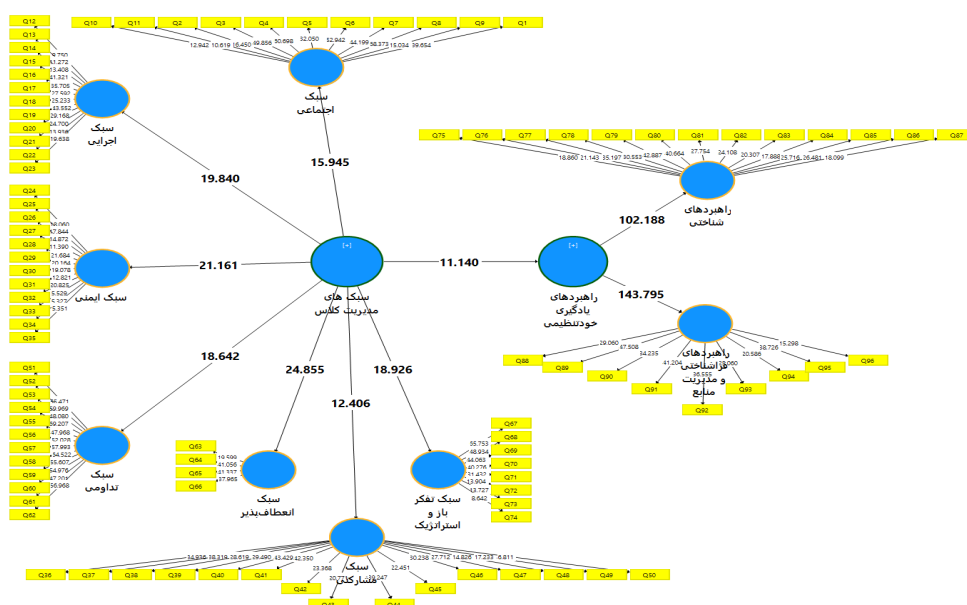
پرسش‌نامه محقق ساخته سبک‌های مدیریت کلاس: این پرسش‌نامه دارای ۷۴ سوال و ۷ بعد «سبک اجتماعی، سبک اجرایی، سبک ایمنی، سبک مشارکتی، سبک تداومی، سبک انعطاف‌پذیر و سبک تفکر باز و استراتژیک» می‌باشد که در طیف ۵ گزینه‌ای لیکرت (خیلی کم، کم، متوسط، زیاد و خیلی زیاد) طراحی و تنظیم شده و به ترتیب از ۱ تا ۵ نمره‌گذاری می‌شود.

پرسش‌نامه راهبردهای یادگیری خودتنظیمی بین‌تربیع و دی‌گروت (۱۹۹۰): این پرسش‌نامه دارای ۲۲ سوال و ۲ بعد «راهبردهای شناختی، راهبردهای فراشناختی و مدیریت منابع» و در طیف پنج گزینه‌ای لیکرت (کاملاً مخالفم، مخالفم، نظری ندارم، موافقم و کاملاً موافقم) طراحی شده است که به ترتیب از ۱ تا ۵ نمره‌گذاری می‌شود.

روش تحلیل داده‌ها در بخش کیفی کدگذاری نظری برگرفته از روش گراند تئوری با نرم افزار Maxqda بود. در بخش کمی برای تجزیه و تحلیل داده‌ها، از روش‌های آمار کولموگروف-اسمیرنوف، تحلیل عاملی اکتشافی، تحلیل عاملی تاییدی و معادلات ساختاری

نمودار ۱- مدل روابط علی میان متغیرها در حالت تخمین استاندارد ضریب مسیر

نمودار ۲- مدل روابط علی میان متغیرها در حالت معنی‌داری ضریب مسیر

جدول ۱- نتایج حاصل از یافته‌های تحلیل مسیر

متغیرها	SD	سطح معنی‌داری	آماره t	ضریب استاندارد
تأثیر شاخص‌های سبک‌های مدیریت کلاس بر راهبردهای خود تنظیمی	۰/۳۱	۰/۰۰۰	۱۱/۱۴۰	۰/۴۷۴

شماره ۱ و نمودار شماره ۲ به آن اشاره شد. با توجه به نمودارهای ۱ و ۲ و نتایج تحلیل مسیر مندرج در جدول ۱، بین متغیر مکنون برون‌زا (سبک‌های مدیریت کلاس) با متغیر مکنون درون‌زا (راهبردهای خود تنظیمی)، براساس ضرایب مسیر، بار عاملی ۰/۴۷۴ برقرار است، همچنین به دلیل اینکه

کارآمدی سبک‌های مدیریت کلاس، انتظار می‌رود که راهبردهای خود تنظیمی نیز بهبود یابد و تأثیر مثبت بپذیرد. حال با توجه به این مقادیر ضریب مسیر و R^2 نمی‌توان گفت که آیا این رابطه با معناست یا خیر. برای این امر لازم است تا مقادیر آماره t بین مولفه‌های متغیرها و بین دو متغیر بررسی شود که در جدول

مقدار t -value (۱۱/۱۴۰) در خارج از بازه (۲/۵۸ و -۲/۵۸) قرار دارد. چون مقدار t -value خارج از بازه بحرانی (۲/۵۸ و -۲/۵۸) قرار دارد، این بدان معناست که رابطه بین شاخص‌های سبک‌های مدیریت کلاس و راهبردهای خود تنظیمی از لحاظ آماری معنی‌دار است. مقدار t -value بسیار بالا (۱۱/۱۴۰) نشان‌دهنده آن است که احتمال این رابطه به صورت تصادفی بسیار کم است و می‌توان با اطمینان بیشتری گفت که سبک‌های مدیریت کلاس به طور معناداری بر راهبردهای خود تنظیمی تأثیر می‌گذارد. به بیان دیگر، افزایش کیفیت و اثربخشی شاخص‌های سبک‌های مدیریت کلاس منجر به بهبود راهبردهای خود تنظیمی می‌شود.

بحث

نتایج نشان داد که مقدار R^2 رابطه بین سبک‌های مدیریت کلاس و راهبردهای خود تنظیمی برابر ۰/۲۲۵ می‌باشد این شاخص نشان می‌دهد که ۲۲/۵٪ از واریانس متغیر وابسته (راهبردهای خود تنظیمی) توسط متغیر مستقل (ابعاد و شاخص‌های سبک‌های مدیریت کلاس) توضیح داده می‌شود و مقدار ضریب مسیر بین این دو متغیر نیز برابر ۰/۴۷۴ می‌باشد که بیانگر میزان ضریب تعیین شاخص‌های متغیر راهبردهای خود تنظیمی توسط مولفه‌ها و شاخص‌های سبک‌های مدیریت کلاس است. راهبردهای خود تنظیمی شامل مهارت‌ها و استراتژی‌هایی هستند که فرد برای تنظیم فرآیند یادگیری خود به کار می‌گیرد. این مهارت‌ها شامل برنامه‌ریزی، نظارت، ارزیابی و کنترل رفتارهای یادگیری است. سبک‌های مدیریت کلاس به دلیل تأثیری که بر محیط یادگیری و احساس خودکارآمدی دانشجویان دارند، می‌توانند به طور مستقیم یا غیرمستقیم این راهبردها را تقویت یا تضعیف کنند. سبک‌هایی که محیطی سازنده، منظم و انگیزشی برای دانشجویان فراهم می‌آورند، می‌توانند باعث بهبود راهبردهای خود تنظیمی شوند، زیرا دانشجویان در چنین محیطی احساس می‌کنند که می‌توانند مسئولیت یادگیری خود را به عهده بگیرند. در

مقایسه با تحقیقات مشابه مانند ویلکینز (Wilkins) و همکاران (۲۰۲۳) (۱۵) لانگ (Long) و همکاران (۲۰۱۹) (۱۲) همراستاست. نتایج این پژوهش نشان می‌دهد که تأثیر سبک‌های مدیریت کلاس بر راهبردهای خود تنظیمی نسبتاً متوسط است و اینکه سبک‌های حمایتی و مشارکتی اساتید به طور قابل توجهی باعث ارتقاء مهارت‌های خود تنظیمی در دانشجویان می‌شوند (۳). در این مطالعات راهبردهای خود تنظیمی بیش از ۳۰٪ توسط سبک‌های مدیریتی توضیح داده شده بود که این مقدار بالاتر از یافته‌های پژوهش حاضر است. با این حال، نتایج مطالعه ما همسو با این تحقیقات است و تأثیر مثبت و معنی‌دار سبک‌های مدیریتی بر خود تنظیمی دانشجویان را تأیید می‌کند. راهبردهای خود تنظیمی نه تنها تحت تأثیر مدیریت کلاس قرار دارند، بلکه عوامل دیگری مانند ویژگی‌های فردی، محیط فرهنگی و ساختار نظام آموزشی نیز در این زمینه نقش مهمی ایفا می‌کنند (۹). مدیریت کلاس و سبک‌های مرتبط با آن، نقشی حیاتی در فرآیند یادگیری دانشجویان ایفا می‌کند. به‌ویژه در دانشگاه‌های علوم پزشکی، این سبک‌ها می‌توانند تأثیر عمیقی بر راهبردهای یادگیری خود تنظیمی دانشجویان داشته باشند و کیفیت آموزشی را به طور چشمگیری ارتقا دهند (۸). بنابراین، ضروری است که اساتید و مدیران آموزشی در انتخاب سبک‌های مدیریتی خود، به این دو رویکرد توجه ویژه‌ای داشته باشند. از سوی دیگر، با توجه به این که سبک‌های مدیریت کلاس نه تنها بر فرآیند یادگیری بلکه بر احساسات و انگیزه‌های دانشجویان نیز تأثیر می‌گذارند، می‌توان گفت که موفقیت تحصیلی دانشجویان به طور مستقیم تحت تأثیر نوع مدیریت کلاس قرار دارد. مدیران کلاس باید با آگاهی از نیازهای متغیر دانشجویان و تطبیق سبک‌های مدیریتی خود با این نیازها، محیطی مساعد برای یادگیری ایجاد کنند. در این راستا، توسعه مهارت‌های مدیریتی به‌ویژه در زمینه‌های پیوستگی و انعطاف‌پذیری، می‌تواند به ارتقاء کیفیت آموزش کمک کند (۱۶).

classroom management profiles: Incorporating a focus on culturally responsive practice. *J Sch Psychol.* 2019;76:124-139.

7. Wirth T, Peters C, Nienhaus A, Schablon A. Interventions for Workplace Violence Prevention in Emergency Departments: A Systematic Review. *Int J Environ Res Public Health.* 2021;18(16):8459.

8. Lokhande T, Yang X, Xie Y, Cook K, Liang J, LaBelle S, Meyers C. GIS-based classroom management system to support COVID-19 social distance planning. *Comput Urban Sci.* 2022;2(1):11.

9. Corazza L, Shirkhani S, Berberat PO, Wijnen-Meijer M. Structured interviews on self-regulated learning strategies of medical students in the final year of medical school. *BMC Med Educ.* 2023;23(1):604.

10. Greenberg A, Olvet DM, Brenner J, Zheng B, Chess A, Schlegel EFM, Ginzburg SB. Strategies to support self-regulated learning in integrated, student-centered curricula. *Med Teach.* 2023;45(12):1387-1394.

11. Biwer F, Wiradhany W, Oude Egbrink MGA, de Bruin ABH. Understanding effort regulation: Comparing 'Pomodoro' breaks and self-regulated breaks. *Br J Educ Psychol.* 2023;93 Suppl 2:353-367.

12. Long ACJ, Miller FG, Upright JJ. Classroom management for ethnic-racial minority students: A meta-analysis of single-case design studies. *Sch Psychol Q.* 2019;34(1):1-13.

13. Hariharan J, Merkel S. Classroom Management Strategies to Improve Learning Experiences for Online Courses. *J Microbiol Biol Educ.* 2021;22(3):e00181-21.

14. Niu X. Deep-Learning-Guided Student Intelligent Classroom Management System. *Appl Bionics Biomech.* 2022;2022:1961631.

15. Wilkins NJ, Verlenden JMV, Szucs LE, Johns MM. Classroom Management and Facilitation Approaches That Promote School Connectedness. *J Sch Health.* 2023;93(7):582-593.

16. Wang L, Gao XA, Zhang F, Sun F, Wan G. Self-regulated learning strategies adopted by successful Chinese nursing students in the process of learning Nursing English. *PLoS One.* 2024;19(8):e0308353.

نتیجه‌گیری

بر اساس یافته‌ها می‌توان نتیجه گرفت که سبک‌های مدیریت کلاس نقش مهمی در ارتقای یادگیری خودتنظیمی راهبردی دانشجویان علوم پزشکی ایفا می‌کنند. بنابراین، توجه به انتخاب و به‌کارگیری شیوه‌های مدیریت کلاسی مؤثر می‌تواند زمینه‌ساز بهبود کیفیت فرایند آموزش و ارتقای توانمندی‌های یادگیری مستقل در دانشجویان باشد.

ملاحظات اخلاقی

این مقاله برگرفته از رساله دکتری در رشته مدیریت آموزشی و زیر نظر کمیته اخلاق دانشگاه آزاد اسلامی واحد ساری و با کد اخلاقی به شناسه واحد ساری و با کد اخلاقی به شناسه IR.IAU.SARI.REC.1402.199 انجام گرفته است.

مشارکت نویسندگان

نگین جباری نگارش مقاله و ویراستاری مقاله را برعهده داشتند و بهناز عبدالله‌زاده داده‌ها را تجزیه، تحلیل و معصومه باقرپور داده‌ها را تفسیر کرد.

References

1. Ha C, Roehrig AD, Zhang Q. Self-regulated learning strategies and academic achievement in South Korean 6th-graders: A two-level hierarchical linear modeling analysis. *PLoS One.* 2023;18(4):e0284385.
2. Chen X. Instructional clarity and classroom management are linked to attitudes towards mathematics: A combination of student and teacher ratings. *Br J Educ Psychol.* 2023;93(2):591-607.
3. Robinson JD, Persky AM. Developing Self-Directed Learners. *Am J Pharm Educ.* 2020;84(3):847512.
4. Clark KN, Blocker MS, Gittens OS, Long ACJ. Profiles of teachers' classroom management style: Differences in perceived school climate and professional characteristics. *J Sch Psychol.* 2023;100:101239.
5. An J, Oh J, Park K. Self-Regulated Learning Strategies for Nursing Students: A Pilot Randomized Controlled Trial. *Int J Environ Res Public Health.* 2022;19(15):9058.
6. Gaias LM, Lindstrom Johnson S, Bottiani JH, Debnam KJ, Bradshaw CP. Examining teachers'